

Transparency International Sverige

Seminarierapport – TI Sveriges 10-årsjubileum 24-26 mars

Corruption in Sweden – How to prepare for an effective fight against corruption in the future?

Seminarierapport var ett av fyra seminarier som anordnades den 24 - 26 mars för att fira att det i år är tio år sedan TI Sverige bildades.

Ann Wilkens, ordförande TI Sverige, hälsade välkommen. I seminarierapport deltog Huguette Labelle, ordförande, Transparency International som huvudtalare. Övriga talare var Peter Eriksson, ordförande i konstitutionsutskottet, Lena Marcusson, professor i förvaltningskunskap och ordförande i Värdegrundsdelegationen, Gunnar Stetler, överåklagare, Riksenheten mot korruption och Helena Sundén, generalsekreterare, Institutet Mot Mutor. Moderator var Gary Baker, EY.

Flera talare pekade på att den låga svenska korruptionen till stor del kan förklaras av ett väl fungerande rättssystem, stabila organisationer, meddelarfrihet och stor öppenhet. I den offentliga sektorn har integriteten varit hög. Risk finns för att situationen kommer att ändras i framtiden i takt med att allt fler tjänster som tidigare utfördes av offentliga myndigheter, utförs av privata aktörer. Gränsen mellan offentlig och privat riskerar att bli alltmer otydlig. Ett stort riskområde är offentlig upphandling.

Flera pekade också på att flera fall av korruption på kommunal nivå visar på förändringar till det sämre i offentlig förvaltning.

Regeringen måste komma med förslag som gör att riskerna för korruptionen i den offentliga sektorn minskar. Man måste ändra systemet så att vi än en gång får ett system som vi kan vara stolta över. Skyddet för visselblåsare i privata företag som utför tjänster som finansieras med offentliga medel måste bli bättre.

Flera pekade på att vi i Sverige är senfärdiga med att stärka våra system. Mutor var avdragsgilla ända tills en överenskommelse om förbud nåddes i OECD. Den lag om partifinansiering som beslutades i början av mars kom till efter påtryckningar från Europarådets grupp mot mutor, GRECO. Förslag kom om att EU borde ställa högre krav.

Det vore bättre om vi kunde agera mer proaktivt.

Värdegrundsdelegationen ska stödja offentliga myndigheters arbete med värdegrunden baserat på befintliga riktlinjer och regelverk. Delegationens mandat är begränsat till centrala myndigheter.

När det gäller lagen om partifinansiering pekades på att den bara utgör ett första steg eftersom den enbart gäller för partiernas centrala organisationer. De lokala och regionala måste också omfattas.

Flera ansåg också att mutlagstiftningen måste skärpas. Det är viktigt att var och en upplever att det finns en reell risk för att bli åtalad om man inte följer lagen. Och begår man ett brott ska påföljden bli kännbar. Särskilda domstolar specialiserade på korruptionsfall behövs för att effektivisera hanteringen av mutbrott.

Flera noterade att många stora företag har kommit långt i sitt antikorrupsionsarbete medan den offentliga sektorn syntes halka efter. Förslag kom om att man borde eftersträva standarder som är lika höga för såväl kommuner, landsting, centrala myndigheter som näringslivet.

Flera pekade på vikten av utbildning både i privat och offentlig sektor och på alla nivåer, från förskolan till universitetsnivån.

Betydligt mer kraftfulla åtgärder krävs för att vi ska uppnå TI:s vision: En värld i vilken regeringar, politiken, näringslivet, det civila samhället och personers dagliga liv är fritt från korruption.

Birgitta Nygren,
TI Sverige